

белези на престъпникъ, но съ това тъ не могатъ да го направятъ по-добъръ. Преди години, като правъхъ френологически изследвания, срещнахъ единъ 70 годишенъ български войвода, строенъ човѣкъ, съ благородни чѣрти на лицето си, но ржетъ му бѣха ржце на престъпникъ. Азъ му казахъ: Ако бѣхъ сѫдия, за престъпленията, които си извѣршилъ, щѣхъ да те осудя на 20 години строгъ затворъ. — Правъ си, заслужавамъ това наказание. Не зная, какъ ще се оправдавамъ предъ Бога. Много престъпления съмъ извѣршилъ. Ще нося последствията на своите грѣхове и престъпления. Страшно е моето минало! Казвамъ: Това, което може да измѣчи или да радва човѣка, е неговото минало, което е наслено върху съзнанието му. Дали човѣкъ води добъръ или лошъ животъ, това е за самия него. Той самъ ще носи последствията и на единия, и на другия животъ.

И тъй, цѣлокупниятъ животъ, къмъ който всички хора се стремятъ, представя идеалния животъ на човѣка. Той включва въ себе си, както индивидуалния, така и общия животъ — живота на всички хора, на всички живи сѫщества. Въпрѣки това, мнозина казватъ, че не трѣбва да се интересуватъ отъ живота на хората, на своите близки, безъ огледъ на това, дали тѣ сѫ праведни или грѣшни. Единъ селски свещеникъ, при изпълнение на службата си, се обѣрналъ къмъ своите миряни съ думитѣ, казани отъ Христа: „Не сѫдете, за да не бѫдете сѫдени!“ За да усили тази идея, той дошълъ дотамъ, че искалъ да убеди слушателите си, какво никой нѣма право да се интересува отъ работите и живота на хората. За да подкрепи още повече своята мисъль, той си послужилъ съ поговорката: „Всѣка коза за своя кракъ виси“. Единъ отъ селяните не билъ съгласенъ съ тѣлкуванията на свещеника и решилъ да му устрои една шега. Единъ денъ той взелъ една умрѣла коза и я закачилъ предъ портата на свещеника. Като постояла нѣколко дена, козата започнала силно да мирише. — Иване, ти ли остави тази коза тута? — рекълъ свещеникъ на своя съседъ. — Азъ я оставилъ. — Ами тя мирише много неприятно. — Какво отъ това? Нали казвашъ, че всѣка коза за своя кракъ виси? Както виждате, миризмата отъ умрѣлата коза се отразява неприятно не само върху този, който я закачилъ на портата, но и върху не-